

שעליו להפריש את אותה עשירית האסורה לזרים, וליתנה לכהן.

וכן עליהם להפריש חלה.

והוינן בה: מאיזה טעם הקילו בנחתומין יותר משאר כל אדם?

בשלמא תרומה גדולה, הטעם שלא חייבם חכמים, בין לנחתומים ובין לכל אדם, משום **הא דתניא**:

א-ט יוחנן כהן גדול גזר על הדמאי [התקנה הנזכרת כאן, לחייב פירות הנלקחים מעם הארץ בהפרשת כל המעשרות], **לפי ששלח בכל גבולי ישראל לבדוק אם מפרישין עמי הארץ תרומות ומעשרות, וראה שאין הם מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד.**

ולכן לא הוצרכו לתקן שיפרישו תרומה גדולה, כי נחשדו רק על המעשרות.

וכן **מעשר ראשון ומעשר עני**, נמי לא חייבו לתתם לעני וללוי, ודי במה שקורא להם שם ובכך מוציא את הפירות מאיסור טבל. כי אין כאן אלא ספק גזל עניים או לויים, ואמרינן שהמוציא מחבירו — עליו הראיה.

אלא מעשר שני, שדינו להפריש ולאוכלו בירושלים בטהרה, מאיזה טעם הקילו בנחתומין יותר משאר אדם? והרי ספק איסור הוא!

ואם כן **נפרשו** את המעשר שני מתוך הפירות, ונסקו [ויעלו אותן], וניבלוהו בירושלים, וכמו שגזרו בפירות דמאי על כל אדם.

ומשינין: **אמר עולא**: מתוך שפרהדרין הללו

מתחלפין בכל שנה, שהם מתמנים לפקח על השווקים, והיו הפקידים הללו **חובטין אותן** את הנחתומים במשך כל אותם **שנים עשר חודש** שהיו ממונים בהם, להעליל על הסוחרים עלילות חדשות כדי לגבות מהם ממון. **ואומרים להם: מכרו בזול! מכרו בזול!**

לפיכך **לא אטרחונהו רבנן** לנחתומים להפריש גם עשירית מתבואת דמאי ולהעלותה לירושלים, אלא סמכו על כך שאף עמי הארץ, רובן — מעשרין הן.

ומפרשינן: **מאי פרהדרין? פורפוי!** אלו פקידי המלך.

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: מאי דכתיב "יראת ה' תוסיף ימים, ושנות רשעים תקצרנה"?

"יראת ה' תוסיף ימים" — זה מקדש ראשון, שעמד ארבע מאות ועשר שנים, ולא שמשו בו אלא שמונה עשר כהנים גדולים, שהאריכו ימים בכהונתם מתוך יראת שמים שהיתה בהם.

"ושנות רשעים תקצרנה" — זה מקדש שני, שעמד ארבע מאות ועשר שנים, ושמשו בו במשך כל שנותיו, יותר משלש מאות כהנים.

צא מהם — הוצא מאותם ארבע מאות ועשרים שנה — **ארבעים שנה ששמש בהם שמעון הצדיק**, ועוד שמונים שנה ששמש יוחנן כהן גדול, וכן עשר שנים ששמש ישמעאל בן פאבי. **ואמרי לה: אחת עשרה ששמש רבי אלעזר בן הרסוב.**

מכאן ואילך, לאחר שתחסר את סכום מאה

ושלשים שנה הללו, צא וחשוב כמה שנים נשתיירו למשך תקופת שמושם של שאר הכהנים הגדולים, הרי בידך מאתיים ושמונים שנה לכשלש מאות כהנים.

נמצא, שכל אחד ואחד מהן לא הוציא שנתו משנתמנה לכהן גדול, מפני שלא היו כשרים, ונתמנו על ידי ממון שהיו נותנים.

אמר רבי יוחנן בן תורתא:

א. מפני מה חרבה שילה במלחמת הפלשתים בימי עלי הכהן?

מפני שהיו בה שני דברים שנענשו עליהם: גלוי עריות ובזיון קדשים.

גלוי עריות — דכתיב "ועלי זקן מאד, ושמע את כל אשר יעשון בניו לכל ישראל, ואת אשר ישכבון את הנשים הצובאות פתח אהל מועד".

ואף על גב שלא גילו עריות ממש, דהא אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוחנן: כל האומר שבני עלי הטאו בגילוי עריות, כפשוטו של מקרא, אינו אלא טועה,

אלא חטאם היה שהיו מתרשלין בהקרבת הקרבנות, וכאשר היו זבות ויולדות מביאין את קרבנן למשכן כדי להיטהר לאכילת קדשים, היו ממתינות שם עד שראו את קניהן קרבים, ומשתהות מלחזור לביתם, ומתבטלות בינתיים מפריה ורביה.

ט-ב ומתוך שהשהו בני עלי את קניהן של אותן נשים, מיהא, מעלה עליהן הכתוב כאילו שכבסו שם, ונחשב להם כגילוי עריות.

בזיון קדשים — דכתיב:

"גם בטרם יקטירון את החלב, ובא נער הכהן ואמר לאיש הזובח את הקרבן: תנה מיד בשר לצלות לכהן, ולא ימתין עד שתבשל הבשר לאחר הקטרת האימורין, ולא יקח ממך בשר מבושל כי אם חי".

"ויאמר אליו האיש: קטר יקטירון כיום [כעת] את החלב, והקטרת האימורין היא המתרת את הבשר באכילה.

[שכן שנינו בפסחים בדף נט ב בכרייתא: יכול כהנים רשאים לאכול בחזה ושוק [שהן המתנות הניתנות להם מקרבן השלמים], קודם הקטרת אמורין?

תלמוד לומר "והקטיר הכהן את החלב המזבחה", והדר כתיב "והיה החלב לאהרן ולבניו".

וקח לך אחר ההקטרה כאשר תאוח נפשך".

ואמר לו הנער: לא, כי עתה תתן!

ואם לא תתן — לקחתי [אקח] כחזקה".

"ותחי הטאת הנערים גדולה מאד את פני ה', כי נאצו [ביזו] האנשים את מנחת ה'".

ב. מקדש ראשון מפני מה חרב?

מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים.

ומפרש את הגמרא את שלשת הדברים:

עבודה זרה — דכתיב בישעיה "כי קצר המצע מהשתרע והמסכה צרה כהתכנס".